EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 05 24
COM(2023) 610 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2023 m. Prancūzijos nacionalinės reformų darbotvarkės su Tarybos nuomone dėl 2023 m. Prancūzijos stabilumo programos

{SWD(2023) 610 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2023 m. Prancūzijos nacionalinės reformų darbotvarkės su Tarybos nuomone dėl 2023 m. Prancūzijos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo[2], ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241[3], kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė. Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. ES finansuojama fiskalinė paskata. Pagal Europos semestro prioritetus Priemonė prisideda prie ekonomikos bei socialinio atsigavimo ir tvarių reformų ir investicijų, kuriomis siekiama visų pirma skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir didinti valstybių narių ekonomikos atsparumą, įgyvendinimo. Ji taip pat padeda stiprinti viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu, gerinti teritorinę sanglaudą ES ir remti tolesnį Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą. 2022 m. birželio 30 d., laikantis Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalies, atnaujintas pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę kiekvienai valstybei narei skiriamas didžiausias finansinis įnašas;

---

1 OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

2 OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

3 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

(2) 2022 m. lapkričio 22 d. Komisija priėmė 2023 m. metinę tvaraus augimo apžvalgą[4], kuria pradedamas 2023 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2023 m. kovo 23 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino apžvalgoje, grindžiamoje keturiais konkurencingo tvarumo aspektais, išdėstytus prioritetus. 2022 m. lapkričio 22 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 taip pat priėmė 2023 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Prancūzija nurodyta kaip viena iš valstybių narių, kuriose gali būti susidaręs disbalansas arba gali kilti jo susidarymo rizika ir dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija priėmė nuomonę dėl Prancūzijos 2023 m. biudžeto plano projekto. Be to, Komisija priėmė Rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos (ją Taryba priėmė 2023 m. gegužės 16 d.) ir Pasiūlymą dėl 2023 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas (ją Taryba priėmė 2023 m. kovo 13 d.);

(3) nors ES šalių ekonomika nepaprastai atspari, geopolitinės aplinkybės ir toliau daro neigiamą poveikį. Kadangi ES tvirtai remia Ukrainą, ES ekonominės ir socialinės politikos darbotvarkėje daugiausia dėmesio skiriama, viena vertus, priemonėms, kuriomis trumpuoju laikotarpiu mažinamas neigiamas sukrėtimų energetikos srityje poveikis tiek pažeidžiamiems namų ūkiams, tiek įmonėms, ir, kita vertus, tolesnėms pastangoms vidutiniu laikotarpiu įgyvendinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, remti tvarų ir integracinį augimą, apsaugoti makroekonominį stabilumą ir didinti atsparumą. Joje taip pat daug dėmesio skiriama ES konkurencingumo ir našumo didinimui;

(4) 2023 m. vasario 1 d. Komisija paskelbė komunikatą „Žaliojo kurso pramonės planas poveikio klimatui neutralizavimo amžiui“[5], kuriuo siekiama didinti neutralaus poveikio klimatui ES pramonės konkurencingumą ir remti greitą perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos. Planas papildo pagal Europos žaliojo kurso komunikatą ir planą „REPowerEU“ dedamas pastangas. Juo siekiama sukurti palankesnę aplinką, kurioje būtų plėtojami ES neutralaus poveikio technologijų ir produktų gamybos pajėgumai, kurių reikia ES plataus užmojo klimato srities tikslams pasiekti, taip pat užtikrinama prieiga prie atitinkamų svarbiausiųjų žaliavų, be kita ko, įvairinant tiekimo šaltinius, tinkamai naudojant geologinius išteklius valstybėse narėse ir perdirbant kuo daugiau žaliavų. Planas grindžiamas keturiais ramsčiais: nuspėjama ir supaprastinta reglamentavimo aplinka, galimybėmis sparčiau gauti finansavimą, įgūdžių stiprinimu ir atvira prekyba siekiant atsparių tiekimo grandinių. 2023 m. kovo 16 d. Komisija taip pat paskelbė komunikatą „Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.“[6], kuriame dėmesys sutelktas į devynis vienas kitą stiprinančius veiksnius ir tikslą sukurti augimą skatinančią reglamentavimo sistemą. Jame nustatyti politikos prioritetai, kuriais, siekiant ilgalaikio ES ir jos valstybių narių konkurencingumo, skatinama aktyviai vykdyti struktūrinius patobulinimus, tinkamai orientuotas investicijas ir reglamentavimo priemones. Toliau pateikiamos rekomendacijos padeda šiuos prioritetus įgyvendinti;

(5) 2023 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau kinta atsižvelgiant į Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimą. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, vis dar itin svarbu visiškai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes jais atsižvelgiama į visas atitinkamas per kelerius pastaruosius metus konkrečioms šalims

4 COM(2022) 780 *final*.
5 COM(2023) 62 *final*.
6 COM(2023) 168 *final*.

pateiktas rekomendacijas arba didelę jų dalį. 2019, 2020 ir 2022 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra tiek pat svarbios ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planams, kurie peržiūrėti, atnaujinti arba iš dalies pakeisti pagal Reglamento (ES) 2021/241 14, 18 ir 21 straipsnius;

(6) 2023 m. vasario 27 d. priimtu reglamentu „REPowerEU“[7] siekiama greitai laipsniškai panaikinti ES priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro importo. Taip bus prisidėta prie ES energetinio saugumo ir jos energijos šaltinių įvairinimo, kartu didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, energijos kaupimo pajėgumus ir energijos vartojimo efektyvumą. Reglamentu valstybėms narėms suteikiama galimybė į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukti naują skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima finansuoti pagrindines reformas ir investicijas, kurios padės pasiekti „REPowerEU“ tikslus. Jos taip pat padės didinti neutralaus poveikio klimatui ES pramonės konkurencingumą, kaip nurodyta Žaliojo kurso pramonės plane poveikio klimatui neutralizavimo amžiui, ir atsižvelgti į 2022 m. ir, kai taikytina, 2023 m. konkrečioms valstybėms narėms pateiktas su energetika susijusias rekomendacijas. Reglamentu „REPowerEU“ nustatoma naujos kategorijos negrąžintina finansinė parama, kurią valstybės narės gali gauti, kad galėtų finansuoti naujas su energetika susijusias reformas ir investicijas, numatytas jų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose;

(7) 2023 m. kovo 8 d. Komisija priėmė komunikatą, kuriame pateikė 2024 m. fiskalinės politikos gaires. Juo siekiama padėti valstybėms narėms parengti stabilumo ir konvergencijos programas ir taip sustiprinti politikos koordinavimą[8]. Komisija priminė, kad Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymas baigsis 2023 m. pabaigoje. Ji paragino 2023–2024 m. vykdyti fiskalinę politiką, kuria užtikrinamas vidutinio laikotarpio skolos tvarumas ir tvariai didinamas potencialus augimas. Valstybės narės paragintos 2023 m. stabilumo ir konvergencijos programose nustatyti, kaip jų fiskaliniais planais bus užtikrinta, kad vidutiniu laikotarpiu būtų laikomasi 3 % BVP deficito pamatinės vertės ir kad skola būtų patikimai bei nuolat mažinama arba išliktų apdairaus lygio. Komisija paragino valstybes nares laipsniškai nutraukti nacionalines fiskalines priemones, nustatytas siekiant apsaugoti namų ūkius ir įmones nuo energijos kainų šuolio, pradedant nuo mažiausiai tikslingų priemonių. Ji nurodė, kad jei dėl atsinaujinusio su energijos kainomis susijusio spaudimo reikėtų pratęsti paramos priemonių taikymą, valstybės narės tokias priemones pažeidžiamiems namų ūkiams ir įmonėms turėtų taikyti daug tikslingiau nei anksčiau. Komisija pasiūlė fiskalines rekomendacijas kiekybiškai įvertinti, diferencijuoti ir suformuluoti remiantis grynosiomis pirminėmis išlaidomis, kaip pasiūlyta jos komunikate dėl ES ekonomikos valdymo sistemos reformos gairių[9]. Ji rekomendavo, kad visos valstybės narės ir ateityje išsaugotų nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas ir užtikrintų veiksmingą Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų ES fondų lėšų panaudojimą, ypač atsižvelgdamos į žaliosios bei skaitmeninės pertvarkos ir atsparumo didinimo tikslus. Komisija nurodė, kad, laikydamasi galiojančių teisinių nuostatų ir remdamasi 2023 m.

---

7 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB (OL L 63, 2023 2 28, p. 1).

8 COM(2023) 141 *final*.

9 COM(2022) 583 *final*.

galutiniais duomenimis, 2024 m. pavasarį ji Tarybai pasiūlys pradėti deficito kriterijumi grindžiamas perviršinio deficito procedūras;

(8) 2023 m. balandžio 26 d. Komisija pristatė pasiūlymus dėl teisės aktų, kuriais įgyvendinama visapusiška ES ekonomikos valdymo taisyklių reforma. Pagrindinis pasiūlymų tikslas – stiprinti valstybės skolos tvarumą ir skatinti tvarų bei integracinį ekonomikos augimą visose valstybėse narėse įgyvendinant reformas ir investuojant. Pasiūlymais siekiama valstybėms narėms suteikti daugiau kontrolės rengiant jų vidutinio laikotarpio planus, kartu nustatant griežtesnę vykdymo užtikrinimo tvarką siekiant užtikrinti, kad valstybės narės vykdytų vidutinio laikotarpio fiskaliniuose struktūriniuose planuose prisiimtus įsipareigojimus. Teisėkūros darbą siekiama užbaigti 2023 m.;

(9) 2021 m. balandžio 28 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Prancūzija Komisijai pateikė nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnį Komisija ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną įvertino vadovaudamasi to reglamento V priede pateiktomis vertinimo gairėmis. 2021 m. liepos 13 d. Taryba priėmė Sprendimą dėl Prancūzijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo[10]. Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimto sprendimo, kad Prancūzija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tarpinės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai, ankstesniosios turi likti nepanaikintos;

(10) 2023 m. gegužės 11 d. Prancūzija pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 4 straipsnio 1 dalį pateikė 2023 m. nacionalinę reformų programą ir 2023 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos kartu. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį, 2023 m. nacionalinė reformų programa taip pat atspindi Prancūzijos du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos siekiant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano tikslų, ataskaitas;

(11) 2023 m. gegužės 24 d. Komisija paskelbė 2023 m. Prancūzijos ataskaitą[11]. Joje įvertinta pažanga, Prancūzijos padaryta įgyvendinant atitinkamas 2019–2022 m. Tarybos priimtas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip Prancūzija įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodytos spragos, palyginti su tais uždaviniais, kurie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane sprendžiami tik iš dalies arba nesprendžiami, taip pat nauji ir kylantys uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Prancūzijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant ES pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat JT darnaus vystymosi tikslų;

(12) pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį Komisija atliko nuodugnią Prancūzijos apžvalgą ir 2023 m. gegužės 24 d. paskelbė jos rezultatus[12]. Ji padarė išvadą, kad Prancūzijoje yra susidaręs makroekonominis disbalansas. Visų pirma ir toliau stebimas, nors ir mažesnis pažeidžiamumas, susijęs su didele valdžios sektoriaus skola, konkurencingumu ir silpnu produktyvumo didėjimu, o tai turi tarpvalstybinių pasekmių. Valstybės skola mažėjo nuo tada, kai 2021 m. atsigavo BVP, nors per

[10] 2021 m. liepos 13 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Prancūzijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (ST 10162/21; ST 10162/21 ADD 1).

[11] SWD(2023) 610 *final*.

[12] SWD(2023) 633 *final*.

pandemiją buvo padidėjusi. 2022 m. įvairiomis fiskalinėmis priemonėmis smarkiai sušvelnintas energetikos krizės poveikis, tačiau kartu sulėtėjo ir skolos mažėjimas. Prognozuojama, kad šiemet ir kitais metais skola toliau mažės, tačiau vėliau vėl pradės augti, jei nebus imtasi politikos priemonių, ir išliks didelė bei viršys priešpandeminį lygį, be to, fiskalinio tvarumo iššūkiai vidutiniu laikotarpiu toliau bus dideli. Pastaraisiais metais taikytos politikos priemonės, kuriomis siekiama spartinti potencialų ekonomikos augimą, galėtų padėti pakoreguoti prognozuojamą valstybės skolos augimą vidutiniu laikotarpiu. Kaštų konkurencingumui padidinti buvo priimta keletas reformų. Jau stebimas nedidelis teigiamas poveikis konkurencingumui, o visapusis poveikis turėtų būti pajaustas ateinančiais metais. Numatoma, kad darbo našumui panašią naudą teiks veiksmingai įgyvendinamos planuojamos investicijos ir reformos. Pastaraisiais metais Prancūzijos ekonomika demonstravo atsparumą ir energijos kainų šuoliai kaštų konkurencingumui darė mažesnę įtaką nei kitose euro zonos šalyse. Toliau atsigaunant tarpvalstybiniam turizmui ir orlaivių pramonei, kuriuos labai paveikė pandemija, auga ir eksportas. Nors pasiekus pandemijos piką privačiojo sektoriaus skola išaugo, didesnis įmonių skolinimasis vyko kartu augant nuosavam kapitalui ir kaupiant likvidumo atsargas. Dėl aukštų palūkanų normų viešojo ir privačiojo sektorių finansinio įsiskolinimo mažinimas gali būti keblesnis. Politinis atsakas buvo palankus, tačiau problemų, susijusių su viešųjų finansų valdymu, išlieka. Siekiant toliau mažinti pažeidžiamumą svarbu veiksmingai įgyvendinti neseniai priimtas reformas, konkrečiai viešųjų finansų valdymo reformą ir naują metinio viešųjų išlaidų vertinimo mechanizmą. Abu šie veiksmai yra labai svarbūs, jei norima pažaboti išlaidas ir tvariai mažinti valstybės skolą. Be to, vyriausybė priėmė valstybinės pensijų sistemos reformą, kuria numatoma padėti užtikrinti valstybės skolos tvarumą;

(13) remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis[13], Prancūzijos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 6,5 % BVP 2021 m. iki 4,7 % 2022 m., o valdžios sektoriaus skola sumažėjo nuo 112,9 % BVP 2021 m. pabaigoje iki 111,6 % 2022 m. pabaigoje. 2023 m. gegužės 24 d. Komisija paskelbė pranešimą pagal SESV 126 straipsnio 3 dalį[14]. Pranešime aptarta Prancūzijos biudžeto būklė, nes jos valdžios sektoriaus deficitas 2022 m. viršijo Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę, o valdžios sektoriaus skola viršijo Sutartyje nustatytą 60 % BVP pamatinę vertę ir nebuvo laikomasi skolos mažinimo kriterijaus. Pranešime padaryta išvada, kad deficito ir skolos kriterijai nėra įvykdyti. Be to, vadovaudamasi savo 2023 m. kovo 8 d. komunikatu[15], Komisija 2023 m. pavasarį nesiūlė pradėti naujų perviršinio deficito procedūrų; savo ruožtu Komisija konstatavo, kad, remdamasi 2023 m. galutiniais duomenimis, 2024 m. pavasarį ji Tarybai pasiūlys pradėti deficito kriterijumi grindžiamas perviršinio deficito procedūras. Prancūzija turėtų į tai atsižvelgti vykdydama savo 2023 m. biudžetą ir rengdama 2024 m. biudžeto plano projektą;

(14) valdžios sektoriaus balansui poveikį padarė fiskalinės politikos priemonės, priimtos siekiant sušvelninti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį. 2022 m. tokios priemonės pajamoms didinti apėmė vietos mokesčio, taikomo galutiniam elektros energijos suvartojimui, sumažinimą. Tuo tarpu priemonės išlaidoms didinti apėmė tiesiogines subsidijas įmonėms, kuriomis dujų ir elektros energijos tiekėjams

[13] „Eurostat-Euro Indicators“ 47/2023, 2023 04 21.

[14] COM(2023) 633 *final*, 2023 5 24.

[15] COM(2023) 141 *final*, 2023 3 8.

kompensuoti dėl dujų ir elektros energijos kainoms taikytos viršutinės ribos patirti nuostoliai; subsidijas, kuriomis siekta riboti augančias mažmeninio transporto kuro kainas, subsidijas energijai imlioms įmonėms ir pervedimus mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams. Šių priemonių išlaidas iš dalies kompensavo nauji mokesčiai, taikomi energijos gamintojų ir tiekėjų nenumatytam pelnui, konkrečiai specialusis solidarumo mokestis iškastinio kuro ir perdirbimo įmonėms, viršutinės ribos nustatymo mechanizmas, skirtas mažesnių ribinių sąnaudų rinkos pajamoms iš elektros energijos gamybos, taip pat netiesioginės mokestinės pajamos iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamintojų ir mažesnės subsidijos šiems gamintojams (pirmiau minėtos pajamos susidaro dėl teigiamo elektros energijos rinkos ir referencinių kainų skirtumo). Komisijos vertinimu, 2022 m. šių priemonių grynasis poveikis biudžetui sudarė 0,9 % BVP. Be to, apskaičiuotos COVID-19 laikinų neatidėliotinų priemonių išlaidos 2022 m. sumažėjo iki 0,5 % BVP, palyginti su 2,6 % 2021 m.;

(15) 2021 m. birželio 18 d. Taryba rekomendavo Prancūzijai[16] 2022 m. pasinaudoti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas ekonomikos atsigavimas, finansuoti, kartu vykdant apdairią fiskalinę politiką. Be to, Prancūzija turėtų išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas;

(16) remiantis Komisijos skaičiavimais, 2022 m. fiskalinės politikos kryptis[17] buvo remiamojo pobūdžio, t. y. −2,0 % BVP. Prancūzija toliau rėmė ekonomikos atsigavimą vykdydama pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę finansuojamas investicijas, kaip rekomendavo Taryba. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų ES fondų lėšomis finansuojamos išlaidos 2022 m. sudarė 0,6 % BVP (2021 m. – 0,7 %). Išlaidų, finansuojamų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų ES fondų lėšomis, ribinį sumažėjimą 2022 m. lėmė išankstinis plano įgyvendinimas per pirmuosius dvejus jo metus. Nacionalinėmis lėšomis finansuojamos investicijos fiskalinės politikos krypčiai turės 0,1 procentinio punkto skatinamąjį poveikį[18]. Todėl Prancūzija išlaikė nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas, kaip rekomendavo Taryba. Be to, nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo skatinamasis poveikis fiskalinės politikos krypčiai sudarė 1,7 procentinio punkto. Šis reikšmingas skatinamasis poveikis apėmė fiskalinės politikos priemonių, kuriomis siekta sumažinti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį (0,8 % BVP papildomos grynosios biudžeto išlaidos), papildomą poveikį. Kartu grynųjų pirminių einamųjų išlaidų augimą taip pat skatino pensijų, socialinių išmokų ir viešojo sektoriaus darbo užmokesčio indeksavimas (0,4 % BVP). Todėl Prancūzija nepakankamai apribojo nacionalinėmis

---

16 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacija, kurioje pateikiama Tarybos nuomonė dėl 2021 m. Prancūzijos stabilumo programos (OL C 304, 2021 7 29, p. 43).

17 Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip pirminių išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones), išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones, bet įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų ES fondų negrąžintina parama (dotacijomis) finansuojamas išlaidas, pokytis, palyginti su vidutinio laikotarpio potencialiu augimu. Daugiau informacijos pateikta fiskalinės statistikos lentelių 1 langelyje.

18 Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,3 procentinio punkto BVP skatinamąjį poveikį, kurį iš esmės lems kapitalo pervedimų, atliktų įgyvendinant Prancūzijos ekonomikos gaivinimo planą „France Relance“, kuris nėra finansuojamas EGADP dotacijomis, poveikis.

lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą. Reikšmingas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų skatinamasis poveikis buvo tik iš dalies susijęs su priemonėmis, kuriomis siekiama mažinti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį, ir su iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo išlaidomis;

(17) makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos stabilumo programoje pateiktos biudžeto projekcijos, 2023 m. ir vėlesniais metais yra palankus. Vyriausybė prognozuoja, kad realusis BVP 2023 m. išaugs 1,0 %, o 2024 m. – 1,6 %. Tuo tarpu Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. realiojo BVP augimas bus mažesnis – 0,7 %, o 2024 m. – 1,4 %, ir tokią padėtį iš esmės lems mažesnis 2023 m. vidaus paklausos (dėl bendrojo pagrindinio kapitalo formavimo ir atsargų) ir 2024 m. išorės paklausos indėlis į ekonomikos augimą;

(18) 2023 m. stabilumo programoje vyriausybė numato, kad 2023 m. valdžios sektoriaus deficito santykis padidės iki 4,9 % BVP. Didėjimas 2023 m. iš esmės rodo ekonominės veiklos lėtėjimą ir numatomą planuotų pajamų trūkumą. Programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP sumažės nuo 111,6 % 2022 m. pabaigoje iki 109,6 % 2023 m. pabaigoje. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas bus 4,7 % BVP. Jis yra mažesnis nei stabilumo programoje prognozuotas deficitas, daugiausia dėl Komisijos numatyto didesnio mokesčių elastingumo, lemiančio didesnes pajamas. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatomas valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP panašus: 109,6 % 2023 m. pabaigoje;

(19) numatoma, kad 2023 m. valdžios sektoriaus balansui poveikį toliau darys fiskalinės politikos priemonės, priimtos siekiant sušvelninti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį. Tarp jų toliau nuo 2022 m. įgyvendinamos priemonės, visų pirma vietos mokesčio, taikomo galutiniam elektros energijos suvartojimui, sumažinimas ir tiesioginės subsidijos įmonėms, kuriomis dujų ir elektros energijos tiekėjams kompensuojami dėl dujų ir elektros energijos kainoms taikomos viršutinės ribos patirti nuostoliai, taip pat naujos priemonės, kaip antai materialine padėtimi grindžiami transporto kuro čekiai (*chèque carburant*), skirti mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams ir pakeičiantys 2022 m. taikytą bendrą nuolaidą, ir subsidijos labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kurios negali naudotis reguliuojamais elektros energijos tarifais, energijos sąskaitų padidėjimui padengti iki 2023 m. pabaigos. Šių priemonių išlaidas toliau iš dalies kompensuoja nauji mokesčiai, taikomi energijos gamintojų ir tiekėjų nenumatytam pelnui, konkrečiai viršutinės ribos nustatymo mechanizmas, skirtas mažesnių ribinių sąnaudų rinkos pajamoms iš elektros energijos gamybos, taip pat netiesioginės mokestinės pajamos iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamintojų ir mažesnės subsidijos šiems gamintojams (pirmiau minėtos pajamos susidaro dėl teigiamo elektros energijos rinkos ir referencinių kainų skirtumo). Atsižvelgiant į šias pajamas, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad paramos priemonių grynosios biudžeto išlaidos 2023 m. sudarys 1,0 % BVP[19]. Neatrodo, kad dauguma 2023 m. priemonių būtų orientuotos į labiausiai pažeidžiamus namų ūkius ar įmones, ir jomis nėra visapusiškai išsaugomas kainos signalas mažinti energijos poreikį ir didinti energijos vartojimo efektyvumą. Todėl Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje apskaičiuota, kad tikslinių paramos priemonių, į kurias reikia atsižvelgti vertinant, kaip laikomasi 2023 m. fiskalinės rekomendacijos, suma 2023 m. sudarys 0,2 % BVP (palyginti su

[19] Šis skaičius rodo tų priemonių, įskaitant einamųjų pajamų ir išlaidų, taip pat atitinkamais atvejais – kapitalo išlaidų priemones, poveikį metiniam biudžetui.

0,1 % BVP 2022 m.). Galiausiai tikimasi, kad 2023 m. valdžios sektoriaus balansui bus naudingas laipsniškas 0,5 % BVP vertės COVID-19 laikinų neatidėliotinų priemonių panaikinimas;

(20) 2022 m. liepos 12 d. Taryba rekomendavo[20] Prancūzijai 2023 m. užtikrinti apdairią fiskalinę politiką, visų pirma ribojant nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimą, kad jis neviršytų vidutinio laikotarpio potencialios gamybos apimties augimo[21], atsižvelgiant į tolesnę laikiną ir tikslinę paramą namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, ir iš Ukrainos bėgantiems žmonėms. Be to, Prancūzija turėtų būti pasirengusi pritaikyti dabartines išlaidas prie kintančios situacijos. Prancūzijai taip pat rekomenduota didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, taip pat į energetinį saugumą atsižvelgiant į iniciatyvą „REPowerEU“, be kita ko, naudojantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis;

(21) Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. fiskalinės politikos kryptis didelės infliacijos sąlygomis bus stabdomoji (+0,5 % BVP). Prieš tai, 2022 m., fiskalinės politikos kryptis buvo skatinamoji (−2,0 % BVP). Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones) augimo stabdomasis poveikis fiskalinės politikos krypčiai 2023 m. turėtų sudaryti 0,6 % BVP. Tai apima 0,1 % BVP didesnes tikslinių paramos priemonių namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, išlaidas. Todėl prognozuojamas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimas atitinka Tarybos rekomendaciją. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų ES fondų lėšomis finansuojamos išlaidos 2023 m. sudarė 0,4 % BVP, o nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų poveikis fiskalinės politikos krypčiai buvo neutralus[22]. Todėl Prancūzija planuoja finansuoti papildomas investicijas pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų ES fondų lėšomis ir išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Šalis planuoja finansuoti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, taip pat energetinį saugumą, pavyzdžiui, investicijas pagal planą „Prancūzija 2030 m.“, kuriuo skatinama investuoti į moderniausius mokslinius tyrimus ir plėtrą bei skaitmeninę sritį; investicijas į atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą šildymo sistemose ir renovuojant viešuosius ir privačiuosius pastatus, pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo rėmimo priemones, investicijas į darnųjį transportą, sveikatos priežiūrą ir švietimą, kurie iš dalies finansuojami Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų ES fondų lėšomis;

(22) stabilumo programoje numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas sumažės iki 4,4 % BVP. Mažėjimas 2024 m. iš esmės atspindi daugumos su energija susijusios paramos priemonių atšaukimą ir didesnį mokesčių elastingumą. Programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2024 m. pabaigoje išliks daugmaž stabilus, t. y. 109,5 %. Remiantis iki galutinio prognozės parengimo termino

---

20 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacija dėl Prancūzijos 2022 m. nacionalinės reformų programos, OL C 334, 2022 9 1, p. 79.

21 Remiantis Komisijos 2023 m. pavasario prognoze, numatoma, kad Prancūzijos vidutinio laikotarpio (10 metų) potencialios gamybos apimties augimo vidurkis nominaliąja verte bus 6,3 %.

22 Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,3 procentinio punkto BVP skatinamąjį poveikį, kurį iš esmės lems kapitalo pervedimų, atliktų įgyvendinant Prancūzijos ekonomikos gaivinimo planą „France Relance“, kuris nėra finansuojamas EGADP dotacijomis, ir investicijų planą „Prancūzija 2030 m.“, poveikis.

turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas sudarys 4,3 % BVP. Šis dydis yra mažesnis nei programoje numatytas deficitas, iš esmės dėl 2023 metams Komisijos prognozuojamo jau mažesnio deficito bazės efekto. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatomas valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP panašus: 109,5 % 2024 m. pabaigoje;

(23) stabilumo programoje numatyta 2024 m. laipsniškai panaikinti daugumą su energija susijusios paramos priemonių. Komisijos dabartiniu vertinimu, 2024 m. su energija susijusios paramos priemonių grynasis poveikis biudžetui sudarys 0,2 % BVP. Šie įverčiai priklauso nuo prielaidos, kad energijos kainos vėl nedidės. Šiuo metu iki 2024 m. planuojamos įgyvendinti su energija susijusios paramos priemonės neatrodo orientuotos į pažeidžiamus namų ūkius ar įmones. Jomis nėra visapusiškai išsaugomas kainos signalas mažinti energijos poreikį ir didinti energijos vartojimo efektyvumą;

(24) Tarybos reglamente (EB) Nr. 1466/97 raginama siekti metinio struktūrinio biudžeto balanso pagerėjimo siekiant vidutinio laikotarpio tikslo, lyginamuoju standartu nustatant 0,5 % BVP padidėjimą[23]. Atsižvelgiant į fiskalinio tvarumo aspektus[24] ir poreikį sumažinti deficitą iki mažesnės nei 3 % BVP pamatinės vertės, 2024 m. būtų tikslinga pagerinti struktūrinį balansą bent 0,7 % BVP. Siekiant užtikrinti tokį pagerėjimą, grynųjų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių išlaidų augimas[25] 2024 m. neturėtų viršyti 2,3 %, kaip nurodyta šioje rekomendacijoje. Be to, likusios su energija susijusios paramos priemonės (Komisijos dabartiniu vertinimu, 2023 m. jos sudarys 1,0 % BVP) turėtų būti laipsniškai panaikintos, atsižvelgiant į energijos rinkos pokyčius ir pradedant nuo mažiausiai tikslinių priemonių, o susijusios sutaupytos lėšos turėtų būti naudojamos valdžios sektoriaus deficitui mažinti. Remiantis Komisijos skaičiavimais, dėl to grynųjų pirminių išlaidų augimas būtų mažesnis nei rekomenduotas 2024 m. didžiausias augimo rodiklis;

(25) darant prielaidą, kad politika nesikeis, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2024 m. grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos padidės 3,1 %, o tai yra daugiau nei rekomenduojamas augimo tempas. Komisijos prognozėje numatytas koregavimas yra mažesnis nei sutaupytos lėšos visiškai laipsniškai panaikinus su energija susijusios paramos priemones. Tokią padėtį lemia didesnės investicijos pagal programą „Prancūzija 2030 m.“ ir visiškas įmonių pridėtinei vertei taikomo gamybos mokesčio panaikinimas;

(26) remiantis programa, viešosios investicijos turėtų išlikti tokios pat – 3,8 % BVP 2023–2024 m. Programoje nurodomos reformos ir investicijos, kuriomis tikimasi prisidėti prie fiskalinio tvarumo ir tvaraus bei integracinio augimo. Tarp jų – viešųjų finansų valdymo reforma ir naujas išlaidų peržiūros mechanizmas, pensijų ir bedarbio pašalpų sistemos reformos, investicijos žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai skatinti (tai numatyta

---

[23] Plg. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnį, kuriame taip pat reikalaujama, kad valstybėms narėms, kurių valdžios sektoriaus skola viršija 60 % BVP arba kuriose yra didesnė skolos tvarumo rizika, taikomas didesnis nei 0,5 % BVP koregavimas.

[24] Komisija apskaičiavo, kad Prancūzijos struktūrinio pirminio balanso, kaip BVP dalies, vidutinis metinis padidėjimas turėtų būti 0,7 procentinio punkto, kad būtų galima patikimai sumažinti skolą. Šis įvertis pagrįstas Komisijos 2022 m. rudens prognoze. Šio įverčio atskaitos taškas buvo prognozuojamas 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas ir skola, darant prielaidą, kad 2024 m. bus panaikintos su energija susijusios paramos priemonės.

[25] Grynosios pirminės išlaidos apibrėžiamos kaip nacionalinėmis lėšomis finansuojamos išlaidos, atėmus diskrecines pajamų priemones ir neįskaitant palūkanų išlaidų bei ciklinių nedarbo išlaidų.

ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane). Stabilumo programoje išdėstyta vidutinio laikotarpio fiskalinė kryptis iki 2027 m. Programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas palaipsniui sumažės iki 3,7 % BVP 2025 m., 3,2 % BVP 2026 m. ir 2,7 % iki 2027 m. Todėl planuojama, kad 2027 m. valdžios sektoriaus deficitas sumažės ir nesieks 3 % BVP. Programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP sumažės nuo 109,5 % 2024 m. pabaigoje iki 108,3 % iki 2027 m. pabaigos;

(27) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos iki 2026 m. Prancūzija pasistūmėjo įgyvendindama savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Prancūzija pateikė vieną mokėjimo prašymą, atitinkantį 38 plano tarpinių ir siektinų reikšmių, o bendra išmoka siekė 7 400 000 EUR. Tarpinės reikšmės atspindi viešųjų finansų, būsto, judumo, užimtumo, įgūdžių lavinimo ir sveikatos priežiūros sričių reformų įgyvendinimo pažangą. Kelios siektinos reikšmės atspindi stambias investicijas į energinės pastatų renovacijos, pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, netaršių transporto priemonių, mokslinių tyrimų, jaunimo užimtumo ir švietimo sritis. 2023 m. balandžio mėn. Prancūzija pateikė savo plano pakeitimą, įskaitant „REPowerEU“ skyrių. Prancūzijos prašymas leisti pakeisti savo planą grindžiamas būtinybe atsižvelgti į 2022 m. kilusią didelę infliaciją, tiekimo grandinių sutrikimus ir pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę numatyto didžiausio dotacijų asignavimo sumažinimą. Į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukus naują skyrių „REPowerEU“ bus sudarytos sąlygos finansuoti papildomas reformas ir investicijas, kuriomis remiamas Prancūzijos strateginių tikslų energetikos ir žaliosios pertvarkos srityse įgyvendinimas. Siekiant sėkmingai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, taip pat kitą už plane numatytąją platesnę ekonominę ir užimtumo politiką, kad būtų užtikrinta plati atsakomybė už bendrą politinę darbotvarkę, tebėra svarbus sistemingas ir veiksmingas vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

(28) Komisija patvirtino daugumą Prancūzijos sanglaudos politikos programavimo dokumentų 2022 m., išskyrus Sen Marteno programą, priimtą 2023 m. kovo 20 d. Kad Prancūzijoje būtų įgyvendinama žalioji ir skaitmeninė pertvarka, didinamas ekonominis ir socialinis atsparumas, taip pat vyktų darnus teritorinis vystymasis, labai svarbu sanglaudos politikos programas įgyvendinti sparčiai, užtikrinant papildomumą ir sinergiją su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, įskaitant skyrių „REPowerEU“;

(29) be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, Prancūzijai kyla tam tikrų papildomų uždavinių, susijusių su įgūdžių trūkumu ir nelygybe švietimo sistemoje, energetikos politika ir žaliąja pertvarka. Išsprendus šias problemas būtų galima patobulinti darbuotojų įgūdžius, pakelti darbo jėgos našumą, padidinti Prancūzijos įmonių energijos vartojimo efektyvumą, kartu apskritai padidinant Prancūzijos ekonomikos konkurencingumą;

(30) darbo jėgos trūkumas vis auga. Remiantis 2023 m. apklausa apie darbo jėgos poreikius (*Pôle Emploi*), 61 % darbdavių 2023 m. toliau numato sunkumus įdarbinant darbuotojus, visų pirma statybos ir pramonės sričių (dviejų sektorių, kuriems didelį poveikį daro žalioji pertvarka ir skaitmeninė pertvarka) kvalifikuotus darbuotojus. Pastaraisiais metais Prancūzija, iš dalies naudodamasi Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone, padidino investicijas į darbuotojų kvalifikacijos kėlimą

ir perkvalifikavimą. Tačiau vertinimai rodo, kad žemos kvalifikacijos darbuotojų kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui toliau trukdo kelios kliūtys, dėl kurių tikslinės programos, kaip antai investicijų į įgūdžius planas, yra ne tokios efektyvios. Nors žemos kvalifikacijos darbuotojų dalyvavimas mokymuose auga, jie ne tokie aktyvūs kaip kiti darbuotojai ir iš mokymų, per kuriuos gali įgyti kvalifikaciją, gauna mažiau naudos. Darytina išvada, kad švietimo sistema ir toliau turėtų teikti pirmenybę į rinką išleidžiamų pakankamus bazinius įgūdžius ir kvalifikaciją įgijusių jaunuolių skaičiaus didinimui;

(31) nepaisant EBPO vidurkį viršijančio bendro viešųjų išlaidų lygio ir gerų rezultatų, Prancūzijos švietimo sistemai būdinga didelė prastai besimokančių asmenų dalis, o didžiausią įtaką mokinių rezultatams daro socialinė ir ekonominė padėtis. Ypač nerimą kelia nepakankami mokymosi pasiekimai ir nevienodi įgyti įgūdžiai matematikos srityje. Remiantis nacionalinėmis ir tarptautinėmis apklausomis, matematikos rezultatų vidurkis per pastaruosius 30 metų Prancūzijoje tolygiai prastėjo. Siekiant stiprinti įgyjamus bazinius įgūdžius, imtasi keleto veiksmų, be kita ko, nuo 2019 m. sustiprintas matematikos ir prancūzų kalbos mokytojų tęstinis rengimas, nuo 2023–2024 m. vidurinės mokyklos pirmos klasės programa papildyta vienos valandos pagalbiniu matematikos ir prancūzų kalbos moduliu. Suplanuotas palankių sąlygų neturinčių valstybinių ikimokyklinio ir pradinio ugdymo įstaigų pirmos ir antros klasių mokinių skaičiaus sumažinimas perpus jau beveik užbaigtas, o ilgalaikis poveikis atitinkamų 300 000 mokinių mokymosi rezultatams šiuo metu vertinamas. Tačiau didelė dalis palankių sąlygų neturinčių mokinių, gyvenančių ne prioritetinėse srityse, tuo pasinaudoti negali. Be to, nepaisant investicijų ir pažangos, mokiniams ir studentams su negalia vis dar sudėtinga dalyvauti įprasto ugdymo sistemoje;

(32) 2022 m. Prancūzija toliau investavo į pameistrystės sistemą ir tolesnes galimybes mokytis darbo vietoje, pavyzdžiui, įgyvendino profesinio mokymosi reformą vidurinėse mokyklose. Nors šios priemonės galėtų duoti naudos, jų poveikis dar neįvertintas, o rengiant programas turėtų aktyviau dalyvauti specialistai ir mokytojai. Nepaisant mokymo sąlygų gerinimo priemonių, be kita ko, padidinto mokytojų darbo užmokesčio, nerimą ir toliau kelia mokytojo profesijos patrauklumas ir didelė dalis sutartininkų, kurie dažnai yra žemesnės kvalifikacijos ir mažiau patyrę nei nuolatiniai darbuotojai, be to, turi nepakankamai galimybių dalyvauti mokymuose. Apskritai, mokytojų ir mokinių santykis išlieka vienas didžiausių ES;

(33) palyginti su kitomis ES šalimis, Prancūzijos energijos rūšių derinyje iškastinio kuro yra mažiau, tačiau šalis išlieka priklausoma nuo importuojamo iškastinio kuro. Laikotarpiu nuo 2022 m. rugpjūčio iki 2023 m. kovo mėn. gamtinių dujų suvartojimas Prancūzijoje sumažėjo 16 %, palyginti su dujų suvartojimo vidurkiu per tą patį laikotarpį per ankstesnius penkerius metus, ir viršijo siektiną sumažinimo reikšmę (15 %). Prancūzija galėtų toliau dėti pastangas, kad laikinai sumažintų dujų paklausą iki 2024 m. kovo 31 d.[26]. Dėl dabartinės geopolitinės padėties ir aukštų energijos kainų Prancūzija taip pat turi nedelsdama dėti dar daugiau pastangų, kad pasiektų nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nustatytus atsinaujinančiosios energijos tikslus. 19,1 % bendro galutinio energijos suvartojimo tenka atsinaujinančiųjų išteklių energijai, taigi Prancūzija atsiliko nuo savo 23 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos 2020 m. tikslo. Be to, šalis vėluoja įgyvendinti 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslą ir atsilieka nuo atsinaujinančiųjų

[26] Tarybos reglamentai (ES) 2022/1369 ir (ES) 2023/706.

energijos išteklių, visų pirma skirtų elektros energijai gaminti ir šildymui, įrengimo. Skubus atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kaip antai saulės ir vėjo energijos įrenginių, įrengimas padėtų Prancūzijai pagerinti energetinį saugumą ir įvairinti energijos šaltinius, taip sumažinant iškastinio kuro naudojimą. Žemo atsinaujinančiųjų energijos išteklių įrengimo rodiklio galima priežastis – lėtos ir sudėtingos leidimų išdavimo procedūros. Leidimų išdavimo visoms technologijoms (sausumos ir jūrų vėjo ir saulės jėgainėms) vilkinimas siejamas su politinės paramos projektams trūkumu, netinkamu planavimu ir ilgai trunkančiomis bei sudėtingomis leidimų išdavimo procedūromis. Be to, projektams turi pritarti visuomenė, jiems kyla teisinių kliūčių, todėl investuotojai ir plėtotojai atsiduria nežinioje. Leidimų išdavimo procesas galėtų būti paspartintas paskiriant daugiau darbuotojų ir finansinių išteklių tiek regioninėms centrinėms administracijoms, tiek atitinkamoms valdžios institucijoms ir tinklo operatoriams. Atsinaujinančiųjų energijos išteklių projektų įgyvendinimui užtikrinti taip pat svarbu pagerinti teritorijų planavimo procedūras ir sparčiau vykdyti viešųjų pirkimų procedūras. 2023 m. Prancūzija priėmė įstatymą dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos spartinimo, kuriame pripažįstamas poreikis smarkiai plėtoti atsinaujinančiųjų išteklių šildymą bei dujas ir didinti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos dalį, kad būtų patenkintas augantis elektrifikavimo poreikis. Tinkamai įgyvendinamas įstatymas galėtų paskatinti spartesnį atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų plėtojimą. Tai galėtų padėti Prancūzijai pagal planą įgyvendinti 2030 m. tikslus;

(34) kad elektros tinklų jungčių lygis pasiektų 2020 metams nustatytą šalies 10 % tikslą, tebėra labai svarbi tolesnė parama tarpvalstybinėms elektros energijos jungtims (jau plėtojamoms arba planuojamoms) siekiant integruoti didelę atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalį. Paankstinus investicijas į vidaus ir tarpvalstybinę energetikos infrastruktūrą bus galima sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, visų pirma nuo Rusijos dujų. Rekomenduojama, kad investicijos į naują infrastruktūrą ir tinklus būtų perspektyvios, kai įmanoma, siekiant palengvinti jų ilgalaikį tvarumą ateityje pakeičiant tvarių degalų paskirtį. Jungtys yra labai svarbios veiksmingam energijos vidaus rinkos veikimui, nes sutelkia išteklius bendram tiekimo saugumui užtikrinti;

(35) Prancūzijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyti didelės apimties energinės pastatų renovacijos projektai, skirti tiek socialiniam, tiek individualiam būstui, taip pat viešiesiems pastatams ir smulkesnėms įmonėms. Kiek tai susiję su gyvenamųjų pastatų renovacija, daugelis projektų orientuojami į vienos pakopos darbus ir pastatai yra renovuojami ribotai. Per pirmą 2022 m. pusmetį tik 27 % darbų apėmė bent dvi renovacijos pakopas ir tik 5 % atvejų pastatai renovuoti visiškai. Visapusiška renovacija galėtų turėtų didelį poveikį statybų sektoriaus energijos suvartojimo mažinimui. Be to, dedant daugiau pastangų nukreipti viešąsias ir privačiąsias investicijas į pagalbą mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams renovuoti pastatus ir į pastatų ūkio, kurio energinis naudingumas žemiausias, renovaciją, būtų galima iki 2030 m. panaikinti 5,2 mln. energiją neefektyviausiai naudojančių būstų (kurių energijos vartojimo efektyvumo klasė yra F arba G). 2021 m. priimtu klimato ir atsparumo įstatymu nustatyta keletas priemonių, kuriomis skatinama plačiai renovuoti pastatus, pavyzdžiui, draudimas nuomoti būstą, kurio energijos vartojimo efektyvumo klasė yra G, nuo 2025 m., F – nuo 2028 m. ir E – nuo 2034 m. Siekiant paskatinti sutaupyti daugiau energijos didinant energijos vartojimo efektyvumą, būtų galima patobulinti politikos sistemą, kad būtų skatinama esminė energinė renovacija ir padedama Prancūzijai toliau didinti savo pastatų ūkio energijos vartojimo efektyvumą, didžiausią dėmesį skiriant mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams;

(36) Prancūzijai tenka beveik 11 % visų ES rizikos kapitalo investicijų į klimato technologijų startuolius ir besiplečiančias įmones. Vis dėlto, nepaisant didelio visuomenės pritarimo, tik 29 % mažų Prancūzijos įmonių investavo daugiau nei 1 % savo apyvartos, kad naudotų išteklius efektyviai (ES vidurkis – 40 %). Švarių technologijų gamybos skatinimo projektai susiduria su didele administracine našta, ilgai trunkančiomis procedūromis ir bylinėjimosi rizika. Vidutiniškai pramoninio projekto statybos leidimas bei aplinkos apsaugos leidimas išduodami ir viešo tyrimo procesas užbaigiamas per 17 mėnesių. Procedūra apima sustojimo etapus, kai projekto vykdytojas turi laukti atsakymų iš įvairių įstaigų (administracinio teismo, aplinkos apsaugos tarnybos nuomonės, viešojo tyrėjo ataskaitos). Be to, dėl stambių pramonės projektų privaloma surengti viešas konsultacijas. Šis procesas gali trukti bent šešis mėnesius ir pratęsia laikotarpį, per kurį gaunamas statybos leidimas bei aplinkos apsaugos leidimas ir atliekamas viešas tyrimas. Dėl investicinių projektų gali būti iškeltos bylos ir bylinėjimasis gali trukti kelerius metus, dėl ko projektų gali būti atsisakoma. Nors siekiant išsaugoti viešųjų ir privačiųjų interesų pirmenybę leidimų išdavimo procedūros yra būtinos, švarių technologijų gamybos skatinimo projektams jos turėtų būti supaprastintos ir sutrumpintos. Laiko sutaupyti galėtų padėti lygiagrečiai vykdomos administracinės procedūros ir naudojimui paruoštų pramoninių veiklos vietų siūlymas;

(37) kliūčių pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos kyla dėl to, kad žaliajai pertvarkai esminės svarbos turintys sektoriai, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos, diegimo ir techninės priežiūros, ir profesijų atstovai stokoja darbo jėgos ir įgūdžių. Siekiant sumažinti įgūdžių trūkumą ir skatinti įtrauktį į darbo rinką bei darbo jėgos perskirstymą labai svarbu turėti aukštos kokybės švietimo ir mokymo sistemas, atitinkančias kintančius darbo rinkos poreikius, ir tikslinių kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo priemonių. Siekiant pasinaudoti neišnaudota darbo jėgos pasiūla, šios priemonės turi būti prieinamos, visų pirma fiziniams asmenims ir sektoriams bei regionams, kuriuos žalioji pertvarka veikia labiausiai. Kaip pranešta, 2022 m. Prancūzijoje trūko kelių profesijų, kurioms reikalingi su žaliąja pertvarka susiję specifiniai įgūdžiai arba žinios, darbuotojų, be kita ko, civilinės inžinerijos technikų, elektros gamybos įrenginių operatorių ir inžinerijos specialistų;

(38) atsižvelgdama į Komisijos vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2022 m. stabilumo programą, o jos nuomonė[27] atspindėta toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje;

(39) atsižvelgdama į euro zonos valstybių narių ekonomikų glaudžias tarpusavio sąsajas ir kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis šių veiksmų: i) išlaikyti skolos tvarumą ir susilaikyti nuo plačiabazės paramos visuminei paklausai 2023 m., tikslingiau orientuoti fiskalines priemones, kurių imtasi didelių energijos kainų poveikiui švelninti, ir apsvarstyti tinkamus laipsniško paramos nutraukimo būdus energijos kainų spaudimui mažėjant; ii) išlaikyti dideles viešąsias investicijas ir skatinti privačiąsias investicijas žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai remti; iii) remti darbo užmokesčio pokyčius, kuriais siekiama sušvelninti perkamosios galios praradimą, kartu ribojant antrinį poveikį infliacijai, toliau tobulinti aktyvią darbo rinkos politiką ir tvarkytis su įgūdžių trūkumu; iv) gerinti verslo aplinką ir užtikrinti, kad su energija susijusi parama įmonėms būtų ekonomiškai

[27] Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį ir 9 straipsnio 2 dalį.

efektyvi, laikina, tikslingai nukreipta gyvybingoms įmonėms ir išlaikytų žaliosios pertvarkos paskatas; v) išsaugoti makrofinansinį stabilumą ir stebėti rizikas, o kartu tęsti darbą siekiant baigti kurti bankų sąjungą. Prancūzijai skirtos 1, 2, 3 ir 4 rekomendacijos prisideda prie pirmos, antros, trečios ir ketvirtos euro zonai skirtų rekomendacijų įgyvendinimo;

(40) atsižvelgdama į Komisijos atliktą nuodugnią apžvalgą ir šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2023 m. nacionalinę reformų programą ir 2023 m. stabilumo programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį atspindėtos toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje. 1 rekomendacijoje nurodyta politika padeda mažinti pažeidžiamumą, susijusį su didele valdžios sektoriaus skola, silpnu konkurencingumu ir menku našumo augimu. 2 ir 3 rekomendacijos padeda įgyvendinti 1 rekomendaciją. 1 rekomendacijoje nurodyta politika padeda tiek naikinti disbalansą, tiek pagal 39 konstatuojamąją dalį įgyvendinti euro zonai skirtas rekomendacijas,

REKOMENDUOJA Prancūzijai 2023 ir 2024 m. imtis šių veiksmų:

1. Iki 2023 m. pabaigos panaikinti galiojančias su energija susijusios paramos priemones, susijusias sutaupytas lėšas panaudojant valdžios sektoriaus deficitui sumažinti. Jei dėl vėl padidėjusių energijos kainų reikėtų imtis paramos priemonių, užtikrinti, kad tomis priemonėmis būtų siekiama apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ir įmones, kad priemonės būtų finansiškai įperkamos ir kad būtų išsaugotos paskatos taupyti energiją.

   Užtikrinti apdairią fiskalinę politiką: visų pirma riboti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų grynųjų pirminių išlaidų nominalų padidėjimą 2024 m., kad jis neviršytų 2,3 %.

   Išsaugoti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas viešąsias investicijas ir užtikrinti veiksmingą EGADP dotacijų ir kitų ES fondų lėšų įsisavinimą, visų pirma siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką.

   Laikotarpiu po 2024 m. toliau vykdyti vidutinio laikotarpio fiskalinę laipsniško ir tvaraus konsolidavimo strategiją, kartu vykdant investicijas ir reformas, kuriomis skatinamas didesnis tvarus augimas, kad būtų užtikrinta apdairi vidutinio laikotarpio fiskalinė būklė.

   Toliau gerinti pagrindines sąlygas investicijoms ir inovacijoms palengvinti.

2. Toliau tolygiai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir sparčiai užbaigti rengti priedėlį, be kita ko, skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima skubiai pradėti jį įgyvendinti. Tęsti spartų sanglaudos politikos programų įgyvendinimą, glaudžiai jį derinant su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu bei naudojantis jų sąveika.

3. Spręsti įgūdžių trūkumo problemą, visų pirma suteikiant papildomų mokymosi darbo vietoje galimybių ir didinant pagrindinių įgūdžių turinčių žmonių dalį. Pritaikyti išteklius ir metodus prie palankių sąlygų neturinčių mokinių ir mokyklų poreikių, siekiant didinti švietimo ir mokymo sistemos teisingumą ir įtraukumą. Gerinti mokytojų darbo sąlygas ir pradinį bei tęstinį jų mokymą.

4. Mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro. Paspartinti atsinaujinančiosios energijos išteklių diegimą, visų pirma vėjo, saulės ir geoterminių šaltinių bei biodujų, be kita ko, skatinant nedidelio masto atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą ir kolektyvinį pasigamintos energijos vartojimą, taip pat skatinti naudoti susijusias kaupimo technologijas didinant viešąsias investicijas, sudarant palankesnes sąlygas

privačiosioms investicijoms ir sprendžiant ilgai trunkančio leidimų išdavimo problemą. Toliau modernizuoti elektros energijos perdavimo bei skirstomuosius tinklus ir didinti tarpvalstybinių elektros energetikos sistemų jungčių skaičių. Toliau tobulinti politikos sistemą, kad būtų skatinama esminė energinė pastatų renovacija ir šildymo sistemų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas, ypatingą dėmesį skiriant mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams ir pastatų ūkiui, kurio energinis naudingumas mažiausias. Sukurti palankią reglamentavimo aplinką, skatinančią investicijas į švarių technologijų gamybą, be kita ko, supaprastinant ir sutrumpinant leidimų išdavimo procesą. Dėti daugiau politikos pastangų suteikti ir įgyti žaliajai pertvarkai reikalingus įgūdžius.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė